

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania aktu normatywnego

Obecnie dochodzi do dużego wzrostu cen paliw kopalnych, w szczególności ze względu na wojnę w Ukrainie i embargo nałożone przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym przez Polskę, na import paliw kopalnych z Federacji Rosyjskiej. Sytuacja ta istotnie wpływa na rynek energii w Polsce ze względu na znaczący udział węgla kamiennego wśród paliw wykorzystywanych przez wytwórców energii elektrycznej.

W zakresie podstawowej działalności wytwórców, tj. wytwarzania energii elektrycznej oraz jej sprzedaży na rynku energii elektrycznej, zmiana w kosztach może być odzwierciedlana w ofertach sprzedaży energii elektrycznej, co przekłada się na obserwowane zmiany poziomu cen na rynkach terminowych oraz spot.

Analogicznie odzwierciedlenie zmiany cen paliwa wykorzystywanego przez wytwórców energii elektrycznej może mieć miejsce na rynku bilansującym energii elektrycznej, gdzie uczestnicy rynku bilansującego składają oferty bilansujące, w których odzwierciedlają swoje preferencje cenowe i techniczne dotyczące dostaw energii elektrycznej.

Jednakże w ramach rynku bilansującego istnieją także obszary działalności wytwórców, w których ceny rozliczeniowe są wyznaczane nie na podstawie cen z ofert, ale na podstawie kosztów zmiennych wytwarzania energii elektrycznej. Jednym z takich obszarów jest praca w wymuszeniu, czyli dostawy energii elektrycznej przez wytwórców na polecenie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego ze względu na wymagania systemowe. Koszty paliwa dla potrzeb rozliczania pracy w wymuszeniu są odzwierciedlane w ramach składnika CWD (cena wymuszonej dostawy energii elektrycznej) oraz CWO (cena wymuszonego odbioru energii elektrycznej). Obecnie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 93, poz. 623, z poz. zm.), dalej zwanego również „rozporządzeniem systemowym elektroenergetycznym”, koszty te, a w konsekwencji ceny CWD i CWO, podlegają aktualizacji kwartalnej, przy czym podstawą do rozliczeń danego okresu są średnie koszty z okresu poprzedniego. W obliczu szybko i silnie rosnących cen paliw, przedmiotowe zasady są niewystarczające, aby wytwórcy energii elektrycznej mogli w adekwatny sposób odzwierciedlać koszty paliwa w rozliczeniach pracy w wymuszeniu.

Dla zapewnienia właściwego rozliczania kosztów wytwórców energii elektrycznej w ramach ich pracy w wymuszeniu, na polecenie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, uzasadniona jest zmiana obowiązującego rozporządzenia systemowego elektroenergetycznego, w zakresie zasad wyznaczania i aktualizacji cen CWD oraz CWO.

2. Zakres projektowanej regulacji

W przedmiotowym projekcie proponuje się zmianę przepisów rozporządzenia systemowego elektroenergetycznego polegającą na:

- (i) wprowadzeniu miesięcznego cyklu aktualizacji kosztu paliwa podstawowego uwzględnianego przy wyznaczaniu cen CWD i CWO, w zakresie jednostek wytwórczych wykorzystujących paliwo podstawowe inne niż gaz ziemny lub węgiel brunatny, oraz
- (ii) zastosowaniu dla tych jednostek do rozliczeń pracy w wymuszeniu w danym okresie cen CWD i CWO wyznaczanych na podstawie wykonanych kosztów paliwa podstawowego.

1) § 1: zmiany w § 21 i § 21a rozporządzenia systemowego elektroenergetycznego:

W § 21 dodaje się nowy ust. 6c wprowadzający zasadę, że rozliczenie wymuszonej dostawy energii elektrycznej oraz wymuszonego odbioru energii elektrycznej dotyczące danego miesiąca kalendarzowego, wyznaczone na podstawie CWD i CWO, koryguje się, zgodnie z zasadami określonymi w warunkach dotyczących bilansowania, przez zastosowanie do tego rozliczenia CWD i CWO wyznaczonych z uwzględnieniem kosztów zużytego paliwa podstawowego wykonanych w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy korygowane rozliczenie. Koszty przyjęte do korygowanego rozliczenia przyjmuje się jako „koszty wykonane” dookreślając tym samym, że wytwórca zobowiązany jest przedstawiać koszty w wysokości kosztów zaksięgowanych, nie zaś przedstawić wartość kosztów w rozumieniu kasowym;

W zmienianym § 21a projektu rozporządzenia wprowadza się nową treść ust. 3 pkt 3, wskazującą, że koszt paliwa podstawowego wskazanego rodzaju wyznacza się na podstawie średniego jednostkowego kosztu zużytego paliwa oraz średniego jednostkowego kosztu transportu i składowania tego paliwa.

W § 21a w ust. 8 w pkt 1 doprecyzowano, że na potrzeby wyznaczania CU (ceny uruchomienia) stosuje się koszty rzeczywiście wykonane wynikające z średniej ceny zużytego paliwa za poprzedni kwartał kalendarzowy – w tym celu zmienia się redakcję przepisu przez ujęcie dotychczasowej treści jako lit. a oraz dodanie ww. doprecyzowania w lit. b. Średnia cena oznacza tutaj iloraz wartości danego produktu (paliwa podstawowego, w tym przypadku w poprzednim kwartale kalendarzowym) oraz jego wolumenu (również w tym samym kwartale kalendarzowym).

W § 21a w ust. 10 w pkt 1 lit. a skreślono wyrazy „lub pkt 3” w celu usunięcia kosztów wskazanego rodzaju paliwa ze zbioru danych podlegających aktualizacji kwartalnej.

Zmiana § 21a polega na dodaniu w ust. 10 po pkt 1 nowego pkt 1a wprowadzającego obowiązek podawania wykonanych kosztów zużytego paliwa podstawowego wskazanego rodzaju w ciągu 20 dni od zakończenia każdego miesiąca kalendarzowego.

Przedmiotowe zmiany będą dotyczyły wytwórców aktywnych na rynku bilansującym, a wykorzystujących paliwa inne niż gaz i węgiel brunatny, np. węgiel kamienny, olej opałowy lub biomasę.

2) § 2: przepisy przejściowe

Zgodnie z § 2 ust 1 projektu rozporządzenia operator systemu przesyłowego (OSP) będzie zobowiązany do przedłożenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie 3 miesięcy

od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, zmiany warunków dotyczących bilansowania, o których mowa w art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania (Dz. Urz. UE L 312 z 28.11.2017, str. 6 oraz Dz. Urz. UE L 62 z 23.02.2021, s. 24), które będą uwzględniały zmiany wprowadzone w drodze projektowanego rozporządzenia.

Projektowany przepis § 2 ust 2 ma na celu umożliwienie dokonania korekty rozliczenia CWD i CWO zgodnie z proponowanym przepisem § 21a ust. 3 pkt 3, za okres od dnia wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia do dnia wejścia w życie zmiany warunków dotyczących bilansowania zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W okresie przejściowym w ramach korygowanego rozliczenia wytwórca będzie przekazywać OSP informacje o wykonanych kosztach zgodnie z projektowanym przepisem § 21a ust. 3 pkt 3 za poszczególne miesiące kalendarzowe tego okresu, nie później niż w terminie 20 dni od dnia wejścia w życie zmiany warunków dotyczących bilansowania zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Następnie OSP skoryguje rozliczenie w terminie nie później niż 4 miesiące od daty otrzymania przez OSP informacji od wytwórcy.

Powyższe przepisy będą mieć zastosowanie dla okresu od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

Oczekiwanym efektem projektowanych przepisów jest lepsze odzwierciedlenie cen paliw, w tym w szczególności cen węgla kamiennego w ramach cen CWD i CWO, a tym samym bardziej rynkowe oddanie poziomu kosztów paliwa w rozliczeniu pracy jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej odbywającej się na polecenie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego ze względów innych niż swobodne bilansowanie.

3. Wejście w życie

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawców projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

5. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

6. Publikacja projektu

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingsowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.